

נייר עמדה בנושא

הזנה בריאה במוסדות החינוך

מבוא

הרבה מן הילדים מקבלים ארוחת צהריים במסגרת מוסד החינוך שהם לומדים בו, בין בגני הילדים בין בצהרונים או בבית הספר. במקרים רבים, ארוחה זו מורכבת ממזון שאינו בריא במיוחד, כגון: בשר מעובד, מזון מטוגן רווי שומן או עשיר במלח ועוד. הצעת החוק מבקשת לקבוע קריטריונים למזון בריא ולחייב את ספקי המזון של מוסדות החינוך לספק מזון בריא. נייר עמדה זה מציג את נקודת המבט היהודית ביחס להצעת החוק הזאת.

המבט היהודי

- 1. החשיבות לאכול מזון בריא.** יש חשיבות רבה לאכילת מזון בריא. וזה לשון הרמב"ם בעניין זה (משנה תורה, הלכות דעות, פרק ד, הלכה א): "היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה. לפיכך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדין את הגוף ולהנהיג עצמו בדברים המברין והמחלימים".
- 2. השקעת כסף במזון בריא.** בתלמוד נאמר בתלמוד שעדיף לאכול מזון בריא, אף על פי שהוא יקר יותר ממזון שאינו בריא, משום 'בל תשחית' (שבת קמ ע"ב). על כן, ראוי להשקיע כסף כדי לאכול מזון בריא יותר.
- 3. האיסור לאכול מזון שאינו בריא.** מלבד החשיבות הכללית שיש לאכילת מזון בריא, כשאוכלים דברים המזיקים לגוף, עוברים על איסור, כמו שאומר הרמב"ם (משנה תורה, הלכות רוצח ושמירת הנפש, פרק יא, הלכה ה): "הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות. וכל העובר עליהן ואמר 'הריני מסכן בעצמי, ומה לאחרים עלי בכך' או 'איני מקפיד על כך' - מכין אותו מכת מרדות". ובהמשך הפרק מביא הרמב"ם דוגמאות רבות לדברים שאסרו חכמים לאכול אותם מפני הסכנה.
- 4. חובתם של מוסדות החינוך לשמור על בריאות תלמידיהם.** על מוסדות החינוך מוטלת חובה כפולה לוודא שהתלמידים אוכלים באופן בריא: מחמת חובתם לחנך את התלמידים לאכילה בריאה, כמו חובתם לחנך את התלמידים להתנהגות נאותה בכל תחום; וגם מפני שהם מקבלים שכר תמורת השגחתם על התלמידים, חובתם לספק את ההשגחה הראויה ביותר, ובכלל זה ההזנה הבריאה ביותר האפשרית במסגרת התשלומים עבור הזנת התלמידים.¹

לסיכום: רבני "צהר" תומכים בהצעת החוק הקוראת להבטחת תזונה בריאה לתלמידים במערכת החינוך.

¹ התלמוד דן בעניין מי שמסר לשומר שור חסר שיניים לשמור עליו, והמזון שסיפק לו השומר לא הכי מתאים למצבו, ומת השור ברעב (בבא מציעא מב ע"ב) והסיקו שם שאם מדובר בשומר חנים, שאינו מקבל שכר על השמירה, הוא יכול לטעון שלא ידע שהמזון אינו מתאים לשור, אבל אם מדובר בשומר שכר, הוא חייב לבדוק היטב אם המזון שהוא נותן לשור מתאים לו. מנהלי בתי הספר בימינו הם בגדר שומרי שכר, שהרי הם מקבלים שכר גם תמורת ההשגחה על התלמידים, ומוטלת עליהם אחריות גדולה יותר לוודא שהתלמידים מקבלים מזון בריא.